

SPRAWOZDANIE

Z działalności Komisji do Zwalczenia
Dopingu w Sporcie
za rok 2005.

Warszawa , luty 2006 r.

SKŁAD KOMISJI

Przewodniczący: *prof. dr hab.* Jerzy Smorawiński

V-ce Przewodnicząca : *dr* Małgorzata Sikorska

Sekretarz Komisji: *dr* Dariusz Błachnio

Członkowie: *prof. dr hab.* Krystyna Nazar

prof. dr hab. Tadeusz Chruściel

prof. dr hab. Ryszard Grucza

prof. dr hab. Zygmunt Przybylski

dr Anna Jegier

dr A. Wach

dr Ryszard Wysoczański

dr Dorota Kwiatkowska

mgr Janusz Tracewski

mgr Zbigniew Pacelt

Skład Komisji powołany został przez Ministra Edukacji Narodowej i Sportu rozporządzeniem z dnia 14 maja 2001 roku na okres 4 lat.

PREZYDIUM KOMISJI

Przewodniczący : *prof. dr hab.* Jerzy Smorawiński

V-ce przewodnicząca : *dr* Małgorzata Sikorska

Członkowie: *prof. dr hab.* Ryszard Grucza

dr Ryszard Wysoczański

dr Andrzej Wach

mgr Janusz Tracewski

dr Dariusz Błachnio / sekretarz Komisji /

SKŁAD PODKOMISJI KONTROLI DOPINGU.

Przewodnicząca : dr Małgorzata Sikorska
dr Ryszard Wysoczański
mgr Janusz Tracewski
dr Dariusz Błachnio / sekretarz Komisji /

Działalność organizacyjna Komisji.

Zgodnie z Zarządzeniem Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu Komisja działa jako państwowa jednostka budżetowa, której działalność finansowana jest ze środków budżetu państwa.

Komisja posiada własne konto bankowe w NBP, NIP oraz Regon.
Siedziba Komisji mieści się w Warszawie w obiekcie Torwar 2 przy ulicy Łazienkowskiej 6a / pokój 26, 27 /

Komisja w prezentowanym składzie działała do 14 maja 2005 roku zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 14 maja 2001 roku.

Działalność międzynarodowa Komisji do Zwalczenia Dopingu w **Sporcie**

W zakresie współpracy międzynarodowej w 2005 r. zrealizowano następujące zadania:

- ⇒ przedstawiciele Komisji – prof. J. Smorawiński - Przewodniczący Komisji oraz jej członkowie prof. R. Grucza i dr A. Wach aktywnie uczestniczyli w pracach Grupy Monitorującej Konwencję Antydopingową Rady Europy,
- ⇒ w październiku 2005 r. przekazano Grupie Monitorującej Konwencję Antydopingową Rady Europy kwestionariusz „Database on National

Anti-Doping Programmes”. Kwestionariusz dotyczy realizacji artykułów Konwencji Antydopingowej (koncentrując się zwłaszcza na art.2-8) w każdym z państw, które ratyfikowały Konwencję i jest aktualizowany corocznie,

- ⇒ w dniach 14-17 czerwca Grupa Oceniająca z Ramienia Rady Europy dokonała przeglądu stanu Polskiego Systemu zwalczającego niedozwolony w sporcie doping farmakologiczny. Wizytacją objęto siedzibę Komisji (prezentacja w załączeniu), Polską Konfederację Sportu, Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu oraz Polski Komitet Olimpijski. Po jej zakończeniu zostały sformułowane przez wizytujących ekspertów doraźne zalecenia, co do pracy Komisji, które zostały przyjęte i merytorycznie zaakceptowane przez polską stronę. Na wyraźną prośbę eksperta z Czech została również opracowana pełna statystyka z prowadzonych badań. Zalecenia formalne i pełny raport z powyższej wizytacji miał się ukazać na jesieni 2005 roku. Z uwagi na fakt nie istnienia Komisji od 14 maja 2005 roku wszelkie oficjalne dokumenty i informacje o charakterze międzynarodowym nie są nam znane. Powyższy Raport nie wpłynął do dzisiaj do Komisji i ewentualne płynące z niego zalecenia i wnioski nie były jak dotąd przedmiotem dyskusji.
- ⇒ Decyzją Prezydium Komisji jej przedstawiciele tzn. Sekretarz dr Dariusz Błachnio i mgr Karolina Budzyńska brali udział w dniach 10-12 listopada w roboczym spotkaniu zrzeszonych w ANADO krajów na wyspie Barbados (sprawozdanie w załączeniu)

System Zarządzania Jakością

Opis projektu

W marcu 2003 roku zakończył się program międzynarodowy (tzw. IPT 3 International Project Team 3), w którym Komisja do Zwalczenia Dopingu w Sporcie uczestniczyła od listopada 2001 r. Celem programu było wdrożenie i certyfikowanie systemu zarządzania jakością zgodnego z wymaganiami normy ISO 9001:2000 oraz

ISO/PAS 18873 w narodowych organizacjach antydopingowych krajów biorących udział w projekcie.

W wyniku pomyślnego zakończenia projektu, Polska Komisja do Zwalczenia Dopingu w Sporcie jako druga z biorących udział w projekcie krajów, a pierwsza z krajów Europy Środkowo – Wschodniej, uzyskała dnia 12 listopada 2003 r. certyfikat jakości zgodny z wymaganiami międzynarodowych standardów. W roku 2006 w dniu 19 stycznia został przez jednostkę certyfikującą przeprowadzany drugi z kolei audit sprawdzający działanie wprowadzonego systemu. W wyniku jego odbycia Komisja w oparciu o przedstawione dowody funkcjonowania systemu utrzymała jego sprawność otrzymując na kolejny rok certyfikat zaświadczenia jego działania.

W Komisji wdrożono następujące standardy:

ISO 9001:2000 – norma ta opisuje sposób zarządzania organizacją o uporządkowanej strukturze, jasno określonych uprawnieniach i odpowiedzialności personelu, nastawionej na ciągłe zaspokajanie potrzeb klientów i ciągłe samodoskonalenie,

ISO/PAS 18873 – jest to publicznie dostępna specyfikacja, opracowana przez Międzynarodowe Stowarzyszenie Antydopingowe przy współpracy z Międzynarodową Organizacją Standaryzacji (ISO), której celem jest opisanie i podanie do stosowania najlepszych praktyk związanych z przeprowadzaniem kontroli antydopingowych.

W wyniku wdrożenia powyższych norm w Komisji zostało wprowadzone tzw. procesowe podejście do zarządzania organizacją.

Charakterystyka SZJ

Ustanowienie, udokumentowanie, wdrożenie i utrzymywanie Systemu Zarządzania Jakością (SZJ) ma na celu doskonalenie efektów działalności antydopingowej, lepsze zaspokajanie potrzeb klientów Komisji (szczególnie zawodników) i poprawę zarządzania poprzez ciągłe doskonalenie systemu.

System Zarządzania Jakością obejmuje całą Komisję oraz wszystkich występujących w jej imieniu kontrolerów dopingowych. Wymagania systemu mają ciągłe zastosowanie podczas planowania i przeprowadzania kontroli antydopingowych zawodników.

Rozwój i doskonalenie SZJ pozwala na rozwinięcie świadomości jakościowej wśród pracowników Komisji (zwłaszcza kontrolerów, którzy mają bezpośredni kontakt z klientami – zawodnikami) oraz przyczynia się do wykonywania ustawowych funkcji Komisji w sposób zabezpieczający interes wszystkich zainteresowanych stron.

Zaangażowanie Komisji przejawia się poprzez zadeklarowanie polityki jakości oraz zakomunikowanie jej znaczenia całej organizacji, ustalanie i dążenie do osiągnięcia mierzalnych celów dotyczących jakości, jak i zapewnienie zasobów niezbędnych do funkcjonowania i doskonalenia systemu. Celem nadrzędnym jest zwiększenie skuteczności i efektywności działania Komisji oraz obsługa zawodników zgodnie z międzynarodowymi standardami.

Zgodnie z ideą doskonalenia systemu zarządzania Komisja prowadzi ciągły zapis i analizę powstających w jej działaniu niezgodności. Poprzez niezgodność rozumie się każde wystąpienie sytuacji, w której nastąpiło niespełnienie wymagań określonych przez system zarządzania jakością, przyjęte do stosowania międzynarodowe standardy oraz zewnętrzne przepisy. Każdy pracownik Komisji zobowiązany jest do raportowania zauważonych niezgodności zgodnie z odpowiednią procedurą. Takie podejście pozwala na usuwanie skutków błędnego działania, ustalanie i eliminowanie jego przyczyn, co w praktyce pozwala na coraz lepsze funkcjonowanie organizacji.

Przeгляд zarządzania prowadzony jest przez Komisję w zaplanowanych odstępach czasu i ma na celu podjęcie działań dążących do zapewnienia stałej przydatności, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania Komisją. W wyniku przeprowadzenia przeglądu zarządzania określone są dane wyjściowe i wnioski na przyszłość, zawarte w udokumentowanych sprawozdaniach.

Istotnym narzędziem w zarządzaniu Komisją stały się również tzw. audyty wewnętrzne, które stanowią element samokontroli organizacji i weryfikacji czy działa ona zgodnie z przyjętymi standardami.

Korzyści z wdrożenia SZJ

Zakłada się, że w wyniku wdrożenia i stałego podtrzymywania SZJ Komisja odniesie następujące korzyści:

⇒ usprawni przepływ informacji wewnątrz i na zewnątrz organizacji,

- ⇒ wykorzysta w sposób bardziej efektywny zasoby ludzkie poprzez zdefiniowanie uprawnień i obowiązków pracowników oraz wyeliminowanie sporów kompetencyjnych,
- ⇒ zarządzanie organizacją na wszystkich jej szczeblach stanie się coraz bardziej skuteczne,
- ⇒ decyzje podejmowane przez kierownictwo organizacji oparte są na obiektywnych danych dotyczących jej funkcjonowania,
- ⇒ usprawni procesy zachodzące w organizacji oraz zdefiniuje i zracjonalizuje obieg dokumentów,
- ⇒ zwiększy zdolność do ciągłego doskonalenia się organizacji,
- ⇒ zwiększy zaufanie do działań Komisji ze strony Międzynarodowych Władz Antydopingowych,
- ⇒ promocja na forum międzynarodowym.

W 2,5 letnim okresie działania systemu odnotowano duże korzyści z jego funkcjonowania. Usystematyzowana została dokumentacja związana z wykonywanymi badaniami, rejestrowane są na bieżąco powstające nieprawidłowości w przebiegu kontroli – poprzez systematyczne przeprowadzane audyty w miejscach prowadzenia badań i w siedzibie Komisji. Na podstawie wniosków płynących z tego rodzaju auditów dokonano pewnych weryfikacji w przydatności istniejących dokumentów systemowych oraz opracowano nowe dodatkowe służące wzrostowi skuteczności prowadzenia testów np. opracowanie instrukcji przeprowadzania badań na zawodach i poza zawodami. Poza tym, w wyniku przeprowadzonych auditów wewnętrznych w roku 2005 zidentyfikowano 8 niezgodności dla których wystawiono karty działań korygujących oraz dokonano wielu obserwacji, które składają się na istotny i wartościowy materiał do dalszego doskonalenia prac Komisji. Doskonalenie to będzie się odbywało poprzez organizowanie szkoleń oraz przeprowadzanie tzw. działań korygujących w funkcjonowaniu Komisji. W 2005 roku w celu harmonizacji i ujednoczenia metod pracy oraz omówienia wniosków poauditowych zorganizowano 1 szkolenie kontrolerów antydopingowych dnia 19 października 2005 roku.

Po wdrożeniu systemu dał się również zauważyć wzrost zaangażowania Kontrolerów w prace Komisji. Jest to szczególnie widoczne podczas szkoleń i auditów wewnętrznych (sugestie, zapytania, rady).

Komisja w 2005 roku doskonaliła elektroniczny system do gromadzenia i przetwarzania danych, który wspomaga działanie systemu zarządzania jakością. Wprowadzony program jest stale doskonalony i rozwijany pod kątem pojawiających się potrzeb i wymagań ze strony współpracujących z Komisją Antydopingowych Instytucji Międzynarodowych.

Przy omawianiu aspektów związanych z SZJ należy podkreślić, iż z powodu ustania prac Komisji w maju 2005 roku szereg dokumentów systemowych uległ merytorycznemu ograniczeniu ze względu na brak formalnego związku z grupą zarządzającą Komisją. Należy przy tym podkreślić, iż fakt ten nie miał wpływu na uzyskanie przedłużenia certyfikatu ISO 9001-2000 w działalności Komisji. Pełna dokumentacja z utrzymywanego i działającego SZJ znajduje się w siedzibie Komisji.

Charakterystyka wykonanych badań antydopingowych.

W 2005 roku przeprowadzono łącznie 1460 badań antydopingowych na co złożyło się 216 akcji kontroli dopingu. Testom poddano 455 kobiet i 1005 mężczyzn. Testy antydopingowe wykonywano zarówno na zawodach jak również poza zawodami w następujących proporcjach 729 badań i 731 badań (50%/50%).

W roku 2005 wykryto 23 przypadki stosowania niedozwolonego dopingu i łamania przepisów antydopingowych, co stanowi 1,58 % ogólnej liczby wykonanych testów. W 2 przypadkach (kolorowe wiersze w tabeli) badani zawodnicy odmówili poddania się testom co skutkowało wymierzeniem właściwej sankcji dyscyplinarnej.

Wyniki pozytywne – 2005 rok.

lp	Dyscyplina	Sankcja	Wykryta substancja
1	Łuczniectwo	12 miesięcy dyskwalifikacji	THC
2	Lekka atletyka	2 lata dyskwalifikacji	Nandrolon
3	Podnoszenie ciężarów	6 miesięcy dyskwalifikacji	THC
4	Kulturystyka i trójbój siłowy	2 lata dyskwalifikacji	Clenbuterol
5	Zapasy	2 lata dyskwalifikacji	THC

6	Zapasy	6 miesięcy dyskwalifikacji	THC
7	Zapasy	2 lata dyskwalifikacji	Nandrolon
8	Kolarstwo	2 lata dyskwalifikacji	Triamcinolone
9	Kolarstwo	Nagana	Methyloprednisolone
10	Kulturystyka i trójbój siłowy	2 lata dyskwalifikacji	hydrochlorothiazide
11	Kolarstwo	Nagana	Hydromorphone
12	Rugby	6 miesięcy dyskwalifikacji	Efedryna
13	Rugby	6 miesięcy dyskwalifikacji	THC
14	Rugby	3 miesiące dyskwalifikacji	Efedryna
15	Rugby	3 miesiące dyskwalifikacji	THC
16	Rugby	6 miesięcy dyskwalifikacji	THC
17	Rugby	2 lata dyskwalifikacji	Nie poddał się kontroli
18	Lekka atletyka	6 miesięcy dyskwalifikacji	Nie poddał się kontroli
19	Hokej na lodzie	Nagana	THC
20	Hokej na lodzie	Nagana	THC
21	Hokej na lodzie	Nagana	Efedryna
22	Hokej na lodzie	2 lata dyskwalifikacji	Anfetamina
23	Pływanie	2 lata dyskwalifikacji	THC

Przedstawione powyżej zestawienie wyników pozytywnych ma porządek chronologiczny i pokazuje ich rejestrację w trakcie całego roku 2005. W zestawieniu tym znajdują się zarówno wyniki, które na podstawie otrzymanego sprawozdania z Zakładu Badań Antydopingowych Komisja zweryfikowała jako pozytywne jak również przypadki odmowy poddania się kontroli antydopingowej. Przypadki te jednoznacznie po zawiadomieniu właściwego Związku Sportowego uznano jako pozytywne. W przedstawionych badaniach stwierdzono 3 przypadki stosowania przez sportowców środków z grupy sterydów anaboliczno – androgennych (nandrolon, clenbuterol), 4 przypadki stosowania środków z grupy psycho–stymulujących (efedryna, amfetamina), 2 przypadki stosowania środków z grupy glukokortykosteroidów, 1 przypadek stosowania diuretyków i narkotyków i 10 przypadków wykrycia THC (marihuana i haszysz).

Podobnie jak w latach poprzednich decyzją Prezydium Komisji w roku 2005 wysyłano w porozumieniu z WADA i Światowymi Federacjami Sportowymi próbki z podwyższonym T/E do laboratoriów (Kreischa i Kolonia) dysponujących metodą izotopową określania źródła pochodzenia testosteronu. Otrzymane wyniki badań niezwłocznie kierowane były do oceny stosownym władzom WADA i Światowych Federacji Sportowych. Szczegółowa statystyka dotycząca prowadzonych badań

antydotyngowych w poszczególnych dyscyplinach sportów oraz na przestrzeni ostatnich lat jest dostępna w załączonych do raportu wykresach oraz wydrukach programu komputerowego wspomagającego utrzymanie Systemu Zarządzania Jakością.

W 2005 roku wzorem lat ubiegłych przeprowadzano także testy antydotyngowe na zawodach międzynarodowych, które odbywały się w naszym kraju. Zebrane próbki (za zgodą Federacji Międzynarodowych) analizowane były w akredytowanym przez WADA Zakładzie Badań Antydotyngowych Instytutu Sportu w Warszawie. Były to imprezy rangi Mistrzostw Świata i Europy, Puchar Świata i Europy oraz inne imprezy o charakterze międzynarodowym.

Działalność finansowa

Komisja w roku 2005 dysponowała łącznym budżetem w wysokości 2.225 tys. Złotych. Przyznane z tego tytułu środki zostały w całości wykorzystane zgodnie z założonym planem finansowym.

Działalność edukacyjna i informacyjna

W zakresie działalności edukacyjnej, informacyjnej i wydawniczej w roku 2005 zrealizowano:

- ⇒ opracowano i wydano kalendarz ścienny Komisji do Zwalczenia Dopingu w Sporcie.
- ⇒ organizowano wykłady i szkolenia w szkołach sportowych oraz Związkach Sportowych,
- ⇒ Aktualizowano treści strony internetowej Komisji.
- ⇒ Współdziałł Komisji w pracach Zespołu do Spraw Zwalczenia Dopingu i Promocji Czystego Sportu,
- ⇒ Członkowie Komisji brali także udział w spotkaniach i konferencjach poświęconych problematyce antydotyngowej,
- ⇒ organizowanie szkoleń i wykładów dla przedstawicieli związków sportowych, trenerów, instruktorów i zawodników.

W sprawozdaniu nie uwzględniono badań naszych zawodników przeprowadzanych przez Międzynarodowe Komisje Kontroli Dopingu w kraju i za

granicą. W większości przypadków Komisja nie otrzymuje informacji o wykonanych testach i wynikach badań z Międzynarodowych Federacji i Polskich Związków Sportowych